

λίμναι ἢ οἱ ποταμοὶ παγώσουσιν, ὅτε καὶ τὸ δέρμα αὐτῶν εἶναι καλλίτερον. Ὅταν ἀκούωσι τοὺς κυνηγούς κρύπτονται ὑπὸ τὸ ὕδωρ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχουσιν ἀνάγκην ἀέρος, ἔρχονται εἰς τὰς ἐπιτῆδες ἀνοιγομένας ὅπας τῆς παγωμένης λίμνης, ὅπου καὶ θηρεύονται. Τὸ δέρμα των εἶναι ἀρκετὰ πολýτιμον, καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν πέλων, χειροκτίων καὶ διαφόρων, ἄλλων τοῦ βίου πολýτιμων ἀντικειμένων. Προϊὼν αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ εἰς ἱατρικὴν χρῆσιν Καστόριον, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται ἐκ τοῦ Καναδά ὡς καὶ ἐκ τῆς Πολωνίας· τὸ καλλίτερον ὅμως εἶδος ἐξάγεται ἐκ τῆς Ῥωσσίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Μοσχοδιτικὸν Καστόριον. Τὸ κρέας τοῦ Καστορος εἶναι ἀρκετὰ εὐχυμον, καὶ οἱ κυνηγοῦντες αὐτὸν τὸ μεταχειρίζονται ὡς λίαν θρεπτικόν, κυρίως ἐν καιρῷ νηστείας. Ἡ ἐντὸς τινος ἀδένης ἐκκρινόμενη ὕλη, εἰς τὴν ἱατρικὴν χρήσιμος, εἶναι τόσῳ πολýτιμος, ὥστε εἰς Καστωρ δύναται νὰ πρὸξῃ τοιαύτην ἀντὶ 36—50 ἢ καὶ 100 καὶ 150 ταλλήρων· διὰ τοῦτο τὸ των Καστόρων κυνήγιον εἶναι ἐπικερδέστατον. Οἱ ὑπάρχοντες ποτε εἰς διάφορα τῆς Γερμανίας μέρη ἐξωλοθρεύθησαν, καὶ μάλισ ὀλίγιστοι ἀπνικτῶνται εἰς τὰ παραδουνάβια, ὅπου ἄλλοτε εὐρίσκοντο ἐν ἀφθονίᾳ.

Σ. ΑΛΑΝΔΕΡΡ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

— 000 —

Ἑκδόμημα αὐτοσχέδιον περὶ τοῦ Αἰδεσιματώτου πρεσβυτέρου καὶ Οἰκονόμου Ἐκκοσταντίνου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὑπὸ Κ. Σιδίμπ. Ἐν Τεργίστῃ, τύποις τοῦ Αὐστριακοῦ Αὐτοδ, σφινξ'. — Ἡ παλίρροια τοῦ Εὐρίπου, καὶ ὁ μεγαλόσαυρος τῆς Αἰδης, ὑπὸ Α. Ζυγομαλά. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφ. Δακωνίας, 1858. — Δημοσθένου· ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ Στεφάνου, ὑπὸ Γαβρ. Σφοκλίου. Φιλοτίμου ὁκπάνη Λαζάρου Ἰωάννου Παρλόγλου. Ἀθήνησι, τύποις Π. Α. Σακελλαρίδου 1858. — Ἐπιστολὴ Ἀγγλικῆς Γραμματικῆς, πρὸς χρῆσιν των Ἑλλήνων. Σχολείων καὶ Γυμνασίων, ὑπὸ Γ. Πολυμέρου. Ἐν Ἐρμούπολει, 1857. — Ἀγγλο-ἑλληνικοὶ διάλογοι, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Αὐτότε, 1858. — Βίος Δαυρεντίου τοῦ ἀπὸ Μεδίκων, τοῦ ἐπικαλούμενου Μεγαλοπρεποῦς. Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Χ. Α. Περμανίδου. Ἀθήναι, 1858. — Νέα ποίηματα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, αὐτόθι.

Ἀμφιβάλλομεν ἂν πρῶτοι ἡμεῖς λέγωμεν, ἢ ἂν ἀναγκάσμεν ἐπαναλαμβάνωμεν ὅτι ὁ παρὼν αἰὼν εἶναι αἰὼν χάριτος. Ἀλλ' ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ὀνομαζόμενος ὁ προσθεὶς καὶ τὸν πέμπτον τοῦτον αἰὼνα εἰς τοὺς τέσσαρας ἄλλους, φρονοῦμεν, εἰ θεμιτὸν νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ στίφους των βιβλίων, ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ στενῇ τῆς Ἑλλάδος γωνίᾳ ἐκδιδόμενα, στρατεύονται ἀνηλεῶς ἐπὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὸ βελάντιον ἡμῶν, ὅτι ἡ ἐπίκλησις δὲν εἶναι ἄστοχος. Τοσοῦτον σωρὸν ἐντύπων ἔχομεν τὴν ὥραν ταύτην πρὸ ὀρθαλμῶν, ὥστε λυπούμεθα ὅτι, ἵνα δείξωμεν καὶ ἐγγνωμοσύνην πρὸς ἐκείνους οἵτινες, τιμῶντες τὴν Πανδώραν, ἀποστέλ-

λουσιν αὐτῇ τὰ ἴδια ἔργα, δὲν προφθάνομεν νὰ γράψωμεν σήμερον περὶ ἄλων αὐτῶν.

Τὸ περιεχόμενον των καθ' ἐκάστην δημοσιευμένων βιβλίων ἀνακρίνων ὁ ἐπιστήμων βιβλιογράφος, ἤθελε κατατάξῃ αὐτὰ μεθοδικῶς εἰς ἰδίαν κλάσιν, ἵν' ἀποδείξῃ εἰς τί ἐξαιρέτως ἀσχολοῦνται καὶ κατὰ τί μάλιστα εὐδοκίμοῦσιν οἱ Ἕλληνες. Ἀλλ' ἡμεῖς, καταδεικνύοντες μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος αὐτὰ, ἀρκούμεθα εἰς ἄλλην τινὰ κεινοφρενῆ καὶ διὰ τοῦτο ἰδιότροπον κατάταξιν. Λέγομεν δὲ ἰδιότροπον διότι, ἀναδιφρύντες τὰ τε ἐκδοθέντα καὶ τὰ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν χειρόγραφα, μᾶλλον ἔχομεν τὸν νοῦν εἰς τὴν πρόθεσιν των συγγραφέων ἢ εἰς τὴν ὑπόθεσιν των συγγραμμάτων.

Κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην μέθοδον, τοὺς συγγραφεῖς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδος διαιροῦμεν εἰς τάξεις τρεῖς α'. — Εἰς τὰξιν συγγραφέων σκοπὸν κύριον ἔχόντων τὴν κοινὴν τῆς πατρίδος ὠφέλειαν, καὶ μετὰ ταύτην, πολλὰ εὐλόγως, τὴν παραμυθίαν τῆς ἰδίας φιλοτιμίας ἢ καὶ ἐνδείας· β' — εἰς τὰξιν συγγραφέων ὀργάνων πρὸς τὴν ἀθηνασίαν, καὶ γ' — εἰς τὰξιν συγγραφέων μόνον πορισμὸν χρημάτων ἔχόντων πρὸ ὀρθαλμῶν.

Ὡς πανταχοῦ τοῦ κόσμου, διότι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ πτωχῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐν τῇ γηραιᾷ καὶ πλουσίᾳ Εὐρώπῃ, καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἔχει τὰς αὐτὰς κλίσεις, τὰς αὐτὰς ἐπιθυμίας, καὶ ἀναλόγως τὰς αὐτὰς ἀνάγκας, ὁ ἀριθμὸς των δύο τελευταίων τάξεων εἶναι ἐπικρατέστερος. Ἡ διαίωσις τοῦ ἰδίου ὀνόματος εἶναι ἰδέα ἐπαγωγῆς, ἥς τινος ἡ ἰσχὺς καὶ τοὺς θετικωτέρους των ἀνθρώπων πολλάκις δαμάζει, ἰδέα καταφλέγουσα πρὸ πάντων τὰς νέας ψυχὰς, ἐνῶ ἡ ἐλπίς κέρδους ἔστω καὶ εὐτελοῦς, ἀλλ' εὐκόλου καὶ βεβαίου, καταγοητεύει καὶ ἀναπτεροῖ τὴν φαντασίαν των πενιμένων καὶ ἀπόρων. Ἀλλ' ἂν καθ' ἐαυτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτον, δεικνύει ὅμως παρεκτροπὴν καὶ ἀποπλάνησιν πνεύματος τόσῳ μᾶλλον ἀξίον οἴκτου, ὅσον οὐδετέρω των ὁδῶν ταύτων φέρει εἰς τὸν σκοπὸν εἰς ὃν μετὰ τοσαύτης θερμότητος ἀποβλέπουσιν· καὶ ἐνῶ, ἐὰν εἰς ἄλλο τι ἀφίερουν τὴν ἐνέργειαν, τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τοὺς κόπους αὐτῶν ἤθελον ἀναδειχθῇ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, καὶ εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ κοινὸν ὠφελιμώτεροι. Τὰ γράμματα εἶναι φθονερά καὶ γλίσχρα, κρατοῦνται μὲν, ἂν ἐπιτρέπεται νὰ προσωποποικῶσι, στέφανον δόξης καὶ μάστιγον πλατυγαστοῦ, μηδέποτε ὁμως ἀπονέμοντα αὐτοὺς οἰκεία βουλήσει· τὸν μὲν στέφανον κατακτῶσιν ἰδίαις χερσὶ μόνον οἱ ἐξοχοὶ καὶ διὰ τοῦτο εὐαριθμοὶ τῆς διανοίας γεωργοί, ἐκείνοι οἵτινες, ὡς ἄλλοι Πυγμαλίονες, εὐμόλις ἐγγίζουσι τὸ ἐλεφάντινον ὅστοῦν καὶ τὸ ὅστοῦν λησμονοῦν τὴν ἰδίαν σκληρότητα, ἀπαλύεται ὑπὸ τοὺς δακτύλους αὐτῶν.

«Tentatum mollescit ebur, positoque rigore
Subsidit digitis (*)».

τὸν δὲ μάστιγον, οὐχὶ εἰς τὸν συρρατὸν των συγ-

(*) Ὀβιδ., Μεταμ. I,

γραφέων, ἀλλ' οὐδ' εἰς αὐτοὺς πολλάκις τοὺς ἐκ-
λεκτοὺς δίδεται καὶ νὰ ἐγγίσωσιν. Ὀδυνάται ἡ ὁ ἱατρός ὁ κατορθὼν διὰ τοιαύτης ἐπιχρίσεως τὴν
γλῶσσαν τῶν ταλαιπώρων, καὶ ἵνα καταψύξωσιν αὐ-
τήν, ἐξαίτουσι τὴν ἀδειαν, ὡς παρ' ἄλλου Ἀβραάμ,
παρὰ τῶν γραμμάτων, νὰ ἐμβάψωσι τὸ ἄκρον καὶ
τοῦ δακτύλου εἰς ἐκεῖνον· ἀλλὰ, φωνὴ βρωῶντος ἐν
τῇ ἐρήμῳ!

Περίεργος καὶ διδακτικὴ εἶναι ἡ ἐξέτασις τοῦ
ὀγκωδέστατου χαρτοφυλακίου τῆς Πανδώρας. Ἐκ
τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῆς Τουρκίας, ἐκ τῆς Ἑπτανήσου,
ἐκ πάσης γῆς ὅπου ζῇ ψυχὴ ἐν σώματι Ἕλληνας, συρ-
ρέουσιν εἰς αὐτὸ πρηνεῖς, διατριβαί, διηγήματα,
στίχοι, περιηγήσεις, ἀρχαιολογήματα, ἀναμνήσεις,
τὰ πλεῖστα ἐκ μεταφράσεως. Τὸ μεταφράζειν, ἐν-
νοοῦμεν δὲ τὸ καλῶς καὶ μετ' ἐπιγνώσεως μετα-
φράζειν, πολὺ προτιμότερον παρ' ἡμῖν σήμερον
τοῦ πρωτοτύπου καὶ αὐτόπου συγγράφειν. Ὅπως
κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς λεγομένης Ἀναγεννήσεως,
ἡ βάρβαρος Δύσις, ἵνα φωτισθῇ, μετέφερεν ἀκατέ-
στως εἰς τὰ ἰδιώματα αὐτῆς τὰ συγγράμματα τῶν
ἡμετέρων προγόνων, οὕτω καὶ ἡμεῖς σήμερον, ἵνα
φθίσωμεν εἰς τὸ σημεῖον πρὸς ὃ σπεύδομεν, πρέ-
πει νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ ἡμέτερον ἰδίωμα τὰ
συγγράμματα ἐκείνης. Ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπαιτοῦνται
τρία τινά, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ πρόθεσις ἡμῶν, ὅσα
καὶ ἂν εἶναι εὐλακρινής, ἀποτυγχάνει· κρίσις, γνῶ-
σις τῆς γλώσσης ἀφ' ἧς ἡ μετάφρασις, καὶ γνῶσις
τῆς ἡμετέρας. Ἡ κρίσις ἀπαιτεῖται ὅπως ἐκλέγω-
μεν τῇ βοήθειᾳ αὐτῆς τὰ ὠφελιμώτερα καὶ τὰ χρη-
σιμώτερα εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἡμῶν κατὰστασιν.
Βλέπομεν ἐνίοτε μεταφράσεις ἀξίων λόγου συγ-
γραμμάτων, καὶ καλὰς· δὲν λέγομεν ὅτι δὲν περιέ-
χουσιν τι τὸ χρήσιμον τὰ συγγράμματα ταῦτα, ἀλλ'
εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα, ἐν τῇ σημερινῇ φιλολογικῇ
ἐνδείᾳ τῆς Ἑλλάδος, θεωροῦνται μᾶλλον ὡς πολυ-
τέλεια· εἶναι ὡς τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα τῆς τέχνης ἔρ-
γα δι' ὧν κοσμεῖ ὁ μάταιος τὰς αἰθούσας αὐτοῦ, ἐνῶ
στεροῦνται καὶ ἀγροτικῶν θρανίων πρὸς ἀνάπαυσιν.

Βιάοντες ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέγωνται τὰ ὠφελι-
μώτερα καὶ χρησιμώτερα εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἡμῶν
κατὰστασιν, δὲν ἐνοήσαμεν μόνον τὴν διανοητικὴν
ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν. Δὲν εἴμεθα ἐκ τοῦ τάγματος
ἐκείνου τῶν Ἀσκητῶν τοῦ ἐπιθυμοῦντος νὰ γρά-
φονται καὶ νὰ ἀναγινώσκωνται μόνον *Βίαι καὶ Πο-
λιτεῖαι*, οὐδ' ἐκ τῶν ἄλλων ἐκείνων τῶν μεμψιμοί-
ρων καὶ στρυφνῶν καὶ πικροχόλων οἵτινες, τὰ πάν-
τα ψέγοντες καὶ περὶ πάντων θρηνοῦντες, δημιουργοῦ-
σιν ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτῶν αὐλὸν τινα κόσμον
καὶ αὐλοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀξιοῦσι νὰ ἐξοβελισθῇ
καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν λεξικῶν ἡ λέξις ἔρως, εἰ καὶ
γυναικας καὶ τέκνα ἔχουσιν· οἱ τοιοῦτοι, πλανώ-
μενοι μετάρσιοι, ἂν δὲν εἶναι ὑποκριταί, οὐδ' ἐ-
αυτοὺς ἐμελέτησαν. Γινώσκουμεν ἐξ ἐναντίας ὅτι ὁ
ἄνθρωπος, ὅτε ὑλικὸς καὶ ὁ ἠθικὸς, φύσει ἀσθενής,
ἔχει ἀνάγκην φαρμάκων, καὶ ὅτι τῶν ἐννευήκοντα
καὶ ἐννέα ἐκτοστῶν τῶν κατοίκων τῆς γῆς καὶ ὁ
στόμαχος καὶ ὁ νοῦς ἀποχρέμπτονται ταῦτα, ἐὰν
τῆς κύλικος τὰ χεῖλη ἐν ᾗ τὸ φάρμακον δὲν εἶναι

καχρισμένα μετὰ μέλιτος. Εἶναι ἀξιοκατηγόρητος
θεραπείαν; Ὁ Αἰσωπος, ὁ Φαῖδρος καὶ πολὺ μετ'
αὐτοὺς ὁ Λαφονταῖνος, ὑπὸ τὸ ἐνδυμα τοῦ ψεύδους
διέσπειραν τὰς ἠθικωτέρας τῶν ἀρχῶν, ὁ δὲ Εὐρι-
πίδης καὶ Σοφοκλῆς καὶ Λίτχυλος ἐδραματοποίησαν
τάχα κακουργήματα χάριν διδασκαλίας;

Τοιούτων λοιπὸν βιβλίων, διδασκόντων τὴν ἀπο-
στροφὴν τοῦ κακοῦ καὶ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ νοῦς
καὶ τῆς καρδίας, τὴν δημοσίευσιν συνιστῶμεν εἰς
τὰς πυκνάς φάλαγγας τῶν μεταφραστῶν, καὶ διὰ
τοῦτο εἵπομεν ὅτι ἀπαιτεῖται κρίσις· κρίσις δὲ ἀ-
παιτεῖται καὶ περὶ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ζυγοστάσιαν
τῶν δυνάμεων καὶ τοῦ μέτρου τῆς καταλήψεως τοῦ
μεταφραστοῦ. Οἱ μεταφράζοντες ὅ,τι δὲν ἐννοοῦσι
καλῶς, ὁμοιάζουσι τοῖς ἀμυθεῖς καὶ παρατόλμους
κολυμβητάς, οἵτινες μακρυνόμενοι ἀπὸ τῆς ἀκτῆς,
ὡς κατ' ἔτος σχεδὸν συμβαίνει εἰς Φάληρον, καὶ
προχωροῦντες πρὸς τὴν βαθεῖαν θάλασσαν, ὅπου
δὲν ἔχουσι ποῦ νὰ πατήσωσι, πνίγονται. Οὐδεὶς
κατακρίνει τὸν ἀγνοοῦντα τὸ κολυμβᾶν· ἀλλὰ πάν-
τες ἐλεεινολογοῦσι τὸν πνιγέντα, διότι, ἄκριτος καὶ
προπετής ὢν, ἐλησμόνησε τὴν ἰδίαν ἀνικανότητα.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ χρησίου καὶ ἐπωφελοῦς
συγγράμματος, ἔρχεται ἡ ἐμπειρία περὶ τὴν γλῶσ-
σαν τοῦ συγγραφέως καὶ τὴν τοῦ μεταφραστοῦ.
Εἶναι βέβαιον ὅτι μόλις μανθάνομεν νὰ συλλαβίζω-
μεν ξένην τινα γλῶσσαν, καὶ συλλαμβάνομεν τὴν
πεποίθησιν ὅτι εἴμεθα ἱκανοὶ καὶ νὰ μεταφράσωμεν.
Ἡμεῖς αὐτοί, δὲν διστάζομεν νὰ ἐξομολογηθῶμεν,
κατέστημεν ἐνοχοὶ τοιαύτης ὑπεροφίας· διότι καὶ εἰς
ἡμᾶς εὐκολωτάτη ἐραίνεται ἡ μεταμπίσις τῶν ξένων
ἰδεῶν. Ἀλλὰ, χωρὶς νὰ ζητήσωμεν ν' ἀποδείξωμεν
ἐνταῦθα πόσον εἶναι δυσκολωτάτη, δυσκολωτέρα
καὶ τῆς συγγραφῆς, τοῦτο ἐρωτῶμεν· — Εἶναι βέ-
βαιος ὁ μεταφράζων ὅτι ἐνόησε τὸν συγγραφέα; —
Ἐὰν ἐνομίζομεν πρέπον νὰ φέρωμεν ἐνταῦθα παρα-
δείγματα ἐκ μεταφράσεων, ὑπὲρ ὧν ὑπάρχει καὶ
κοινὴ τις δόξα, ἠθέλομεν συγκροτήσῃ μακροτάτην
καὶ ἀπέραντον λιτανεῖαν φράσεων ἀκαταλήπτων
καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐρμηνευτάς. Αἱ τοιαῦται φρά-
σεις, ὁσάκις τύχη νὰ ἀναγνώσωμεν αὐτάς, ἐνθυμι-
ζουσι πάντοτε εἰς ἡμᾶς πῶς φίλτατος συσπουδα-
στῆς ἠρμήνευσε τὸ nous sommes nés pour mou-
rir. Μεταφράζων καὶ αὐτὸς à coup de dictionnaire,
ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι, εἶπεν· « Εἴμεθα μύται διὰ
ν' ἀποθάνωμεν » πῶς ἄλλος μαθητὴς τοῦ Πανεπι-
στημίου ἔγραφε μεταφράζων τὸν Μολιέρου· « δράζον
ἀπὸ τῆς κόμης τὴν περίστασιν ταύτην » (saisissez
par les cheveux cette occasion), καὶ πῶς ἄλλος
εἰς τὴν *Εὐτέρπη*ν ἐξήγει « κεντᾶτε, Κυρία, » τὸ
vous brodez, Madame (*). Παρακλοῦμεν τὸν ἀ-
ναγνώστην νὰ πιστεύσῃ ὅτι δὲν παίζομεν ἀλλὰ
σπουδάζομεν. Τοιούτων λοιπὸν μεταφράσεων βρῶμεν
σήμερον ἡ Ἑλλάς.

(*) Ἐὰν εἶχεν ἡ ἐν συνειδητῇ λαβὴν ἡμεῖς ἰδίᾳ ἐν τῷ
broder ἐνταῦθα σημαίνει « amplifier un récit, y ajouter des
détails, des circonstances souvent fausses, κτλ.

Εἴπομεν à coup de dictionnaire, κατὰ τοὺς Γάλλους· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἡμετέρους μεταφραστὰς προτιμότερον ἦτο ἂν ἐλέγαμεν à coup de vocabulaire, διότι οἱ πλείστοι, καθόσον γινώσκωμεν, δὲν ἔχουσι λεξικά ἀλλ' ἀπλᾶ γλωσσάρια, καὶ ταῦτα ἀτελέστατα. Τὴν Γαλλικὴν μάλιστα γλώτταν, οὗ σὺν πτωχὴν, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ τοῦ αὐτοῦ ἰδιωτισμοῦ ἐξηγοῦσιν πολλάκις διαφόρους ἐννοίας, ἀνάγκη νὰ γνωρίζωσιν οἱ μεταφράζοντες κατὰ βῆθος· ἢ, ἐπειδὴ τοῦτο δὲν εἶναι πάντοτε δυνατόν, νὰ μὴ βεβήκωνται νὰ ἐξετάζωσι μετὰ μεγίστης ἐπιστάσεως ἐὰν ἐξάγεται ὁρθὴ ἐννοία ἐκ τοῦ μεταφρασθέντος χωρίου· διότι τῇ ἀληθείᾳ, νὰ εἴπω τις πρὸς Κυρίαν ὅτι κεντεῖ ἐνῶ δὲν ἐκέντει ἀλλὰ χακιάτω· διελέγετο, ἢ ὅτι ἐγεννήθημεν μῦται διὰ ν' ἀποθνήσκωμεν, ἐνῶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴμεθα μῦται ἵνα μεταβῶμεν· εὐφρανθῶμεν εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, τοῦτο ἀπεικονίζει, εἰμὴ ἀκρισίαν, τοῦλάχιστον ἀμύθητον ἀλλοφροσύνην.

Εἶναι χρεὶς νὰ εἴπωμεν διὰ τί ἡ γνώσις τῆς ἡμετέρας εἶναι ἀναγκαία; Καὶ ὁμιλοῦντες ἐνταῦθα περὶ γλώττης δὲν ἐννοοῦμεν τὰ περὶ τοῦ γράφειν ἀντίθετα συστήματα· δὲν ἐξετάζομεν ἐὰν πρέπει νὰ χυδασιολογῶμεν ὡς ὁ φίλος ἡμῶν Κ. Τερτσέτης, ὁ μυκταρίσας τὴν καθυρολεξίαν τῆς ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἢ ὁ ἄλλος ἡμῶν φίλος ὁ Κ. Ζημπέλιος, ὅστις καὶ τοὶ κακίζων τὴν χρῆσιν τοῦ ὕψους τῶν λογίων, γράφει ὁμῶς ἐν αὐτῷ ὑπερχοντιζῶν αὐτοὺς μάλιστα κατὰ τὴν δεινότητα (*). Γραφέτω ὡς θέλει ἕκαστος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ λησμονῇ τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐκεῖνο· « Πάντα πέφυκεν ὑπὸ ἐνδείας καὶ ὑπερβολῆς φθείρεσθαι. » Οὕτε τὴν ἐνδείαν τῶν χυδασιολογούντων ἐγκρίνομεν, οἵτινες μόλις τοῦ τόπου τῆς ἐκυτῶν γεννήτεως τὴν γλώτταν γινώσκοντες, καὶ μηδεμίαν ἄλλην Ἑλληνικὴν χώραν ἐπισκερθέντες, ἀξιοῦσιν ὅτι γράφουσι τὴν γλώτταν τοῦ ἔθνους, καὶ ἀλχζονικῶς ἀποσκορακίζουσι τὸ φράσιν, καὶ ἀντὶ τῶ καὶ ἀπ. λετός καὶ ζάμεσας, ὡς παναρχία, ἐνῶ λέγονται ἐν Χίῳ, καὶ Ἀμοργῷ καὶ τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ· οὕτε τὴν ὑπερβολὴν ἐκείνων περὶ τοῦ ὕψους τῶν ὁποίων ἔγραψεν ὁ Λουκιανός· « τοῦ δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασι χρωμένους, εἴτα μεταξὺ οὕτως εὐτελεῖ ὀνόματα καὶ δημοτικὰ καὶ πτωχικὰ πολλά περνευέμενα, ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς εἶναι τρυφῶν, τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐπ' ἐλβότου ὑψηλοῦ βεβηκότι, θανάτῳ δὲ σάνδχλον ὑποδεδμενῶ. » Λέγοντες γινώσκιν τῆς ἡμετέρας γλώττης ἐννοοῦμεν τὸ νὰ ἐνδύῃ ὁ μεταφραστής τὰς Γερμανικάς, Ἀγγλικὰς, Γαλλικὰς καὶ Ἰταλικὰς ἰδέας, οὐχὶ ἀναποδογριζὼν τὸν χιτῶνα αὐτῶν, ἀλλὰ περιβάλλων δι' Ἑλληνικοῦ. Δὲν γελῶμεν ὁσάκις καὶ ὠραιότητι γυνὴ περιέρχεται τὰς ὁδοὺς φοροῦσα ἀνστραμμένη τὴν ἐσθῆτα; Ὡσαύτως ἀξιογέλαστοι εἶναι

καὶ αἱ μεταφράσεις ὁσάκις τὸ saisir l'occasion par les cheveux ἐρμηνεύεται « ἀρπάζειν τὴν περίστασιν ἀπὸ τῆς κόμης. » Καὶ ἂν τύχη ἡ Κυρία Περίστασις φαλακρά, πόθεν ἀρπακτέα;

Ἀλλὰ μὴ μόνον περὶ τὴν λέξιν καὶ τὴν φράσιν ἀπαιτῆται ἡ ἐμπειρία τοῦ μεταφραστοῦ; Τοῦτου καθήκον ἐστὶ μεγαλύτερον εἶναι ἢ μεταφορὰ τῶν παθῶν αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως εἰς τὴν μετάφρασιν· ἐὰν ὁ ἀναγινώσκων τὸ πρωτότυπον διακρίνῃ, πρέπει νὰ διακρίσῃ καὶ ὁ ἀναγινώσκων τὴν μετάφρασιν· ἐὰν δὲ γελᾷ ἐκεῖνος, πρέπει νὰ γελᾷ καὶ οὗτος· δηλαδὴ ὁ μεταφραστὴς ὁρεῖται νὰ μεταφέρῃ οὐ μόνον τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὴν καρδίαν τοῦ συγγραφέως, ὅπερ καὶ ἐργωδέστερον τοῦ πρώτου· ἄλλως ἡ μετάφρασις καθίσταται ἀηδὴς καὶ κατὰ ψυχρὸς ὑπὲρ τὴν Κατρίαν χιόναν καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν.

Ἐνταῦθα ἀκούομεν καὶ τὰς τρεῖς πῶν συγγραφέων καὶ μεταφραστῶν τάξεις περιβοηδοῦσας καὶ καταβωσας ὅτι ἐμεγαλύνωμεν τὰς περὶ τὴν μετάφρασιν δυσκολίας, καὶ ὅτι ταύτας οὐδ' ἡμεῖς οἱ στηλιτεύοντες αὐτὰς ἐνίκησαμεν. Ἀκούομεν καὶ τοὺς φίλους τῆς ἀθηναιτικῆς καὶ τοὺς φίλους τοῦ κέρδους λέγοντας ὁμοφώνως, ἂν ὅχι καὶ ἐπίσης εἰλικρινῶς, μετὰ τῶν πρώτων, ὅτι διαζωσάμενοι ὡς ὁ Διογένης τὸ τριβώνιον « κυλίουσι καὶ αὐτοὶ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνον ἀργοὶ δοκεῖεν ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. »

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀξιεπαῖνος ἡ σπουδὴ· διότι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔχει ἀνάγκην τῆς ὁμοθυμοῦ συνδρομῆς καὶ τῆς συνενώσεως τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγώνων πάντων τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ μόνον διὰ γραμμῶν ὡφελεῖ τις τὴν ἰδίαν πατρίδα; Πλὴν τούτου, μὴ θαρρόμεν ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὰς δυνάμεις ἡμῶν. Πρὶν ἢ ἐπιχειρήσωμεν νὰ κυλίσωμεν τὸν πίθον ἅς ἐνθυμηθῶμεν ἀηλίκος ὁ κίνδυνος εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίοι τις, καὶ μάλιστα εἴ τὰ ἡμέτερα ταῦτα πιθάκια, οὐδὲ πᾶν καρτερώς κεκαρμευμένα! »

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΔΙΑΦΘΟΡΑ.

—*—*—

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΕΝΑΚΗ. Βίς τὰ Ἀγγλικὰ δικαστήρια καὶ δικασταὶ καὶ δικηγόροι φοροῦσι φενάκην, τὴν ὁποῖαν καὶ νὰ τοὺς φονεύσωσι δὲν ἀποβάλλουσιν ἐν ὥρᾳ ὑπηρεσίας.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐγένετο πρὸ τινῶν ἐβδομάδων κῆτιον περιέρχου συνομιλίας μεταξὺ ἐνὸς δικαστοῦ καὶ ἐνὸς δικηγόρου.

Ὁ δικηγόρος Knowles, ἀποταθείς πρὸς τὸν λόγον ἀρχηγόν καὶ πρῶτον τοῦ δικαστηρίου, εἶπε· — Μιλόρδε, πρὶν ἀρχίσω τὸν λόγον μου, ἐνθαρρύνουμαι νὰ παρκαλέσω τὴν Ὑμέτ. Ἐξοχ. νὰ μ'

(*) « Βυζαντινὰ Μελέται. Περί πητῶν νεοελληνικῆς ἐκδόσεως ἀπὸ Β' μέχρι 1 ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ὑπὸ Σ. Ζημπελίου. Ἐ. Ἀθήναις, 1858. » Περί τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος σπουδαίου τούτου συγγράμματος προτιθέμεθα νὰ ἐμελήσωμεν ἄλλοτε ἐν ἐκτάσει.